

„Ktokolwiek słyisał, ktokolwiek wie”

Tomasz Szymura
i Grzegorz Namiotkiewicz

11 października 2013 r.

C L I F F O R D
C H A N C E

**Nowości w otoczeniu
prawnym i podatkowym**

Agenda

- Projekt polskiej wersji umowy LMA
- Zmiany przepisów dotyczących Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
- Zmiany do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe
- *Regulation on benchmarks*
- Zmiany do przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece
- Niedostateczna kapitalizacja
- Regulacje implementujące *Interest and Royalties Directive* – zwolnienie z podatku u źródła
- Inne zmiany

Loan Market Association

■ Cele LMA:

- polepszenie płynności, efektywności i przejrzystości na rynku pierwotnym i wtórnym kredytów konsorcjalnych w Europie i Afryce/Bliskim Wschodzie
- ustanawianie dobrych, uznanych wzorców rynkowych
- promocja kredytowania konsorcjalnego

■ 512 członków instytucjonalnych z 52 krajów, włącznie z bankami, inwestorami, firmami prawniczymi oraz agencjami ratingowymi.

The screenshot shows the Loan Market Association website. The header features the LMA logo and the tagline "the authoritative voice of the EMEA market". The navigation menu includes Home, About Us, Membership, Documents & Guidelines, News, Market Information, Legal & Regulatory, and Education & Events. The main content area is divided into several sections: "Loan Market Insight" with a "Dealogic" logo, "What's New" featuring a photo of a woman at a conference, "LMA annual conference presentations", "FATCA dates extended", "LMA consults with European Commission on long-term financing solutions", "LMA September Monthly Update", "LMA launches new Secured Single Currency Term Facility Agreement", "LMA consults with European Commission on structural reform of the banking sector", and "LMA East Africa Commercial Loans Documentation Training". The right sidebar contains promotional material for the "LMA Book", "Regulation and the Loan Market", "Insolvency in the Loan Market", "Press Releases", "Legal & Regulatory News", and "Events Calendar".

Projekt ZBP– polski odpowiednik wzoru *Loan Market Association*

Podstawowe założenia

- Umowa kredytu dla kredytodawcy z rankingiem na poziomie inwestycyjnym (a nie dla finansowania typu *acquisition finance* czy *real estate*)
- Kredyt konsorcjalny,
- Kredyt niezabezpieczony
- Wzorzec poddany prawu polskiemu i w języku polskim
- Umowa zakresem i optycznie przypominająca wzór LMA

Cele:

- Stworzyć polski odpowiednik oczekiwany przez banki zagraniczne, wielokrotnie sprawdzony w praktyce (podobnie jak francuski i niemiecki)
- Stworzyć wzór akceptowany przez kredytodawców, kredytobiorców (i ich prawników)

Zmiany przepisów dotyczących BFG

- Nowy fundusz stabilizacyjny jako sposób na przeniesienie ryzyka upadłości banków z sektora publicznego (obciążenie podatników) na prywatny
- Implementacja przepisów europejskich po kryzysie finansowym (*bank resolution schemes, FTT*)
- Nowa opłata na fundusz stabilizacyjny liczona od aktywów ważonych ryzykiem (RWA) – nie więcej niż 0,2% X całkowity wymóg kapitałowy X 12,5
- Opłata ma nie stanowić kosztów uzyskania przychodów, ponieważ „*wyłącznym beneficjentem środków z funduszu stabilizacyjnego będą banki*” (z uzasadnienia zmiany ustawy)
- Czy ta opłata będzie przenoszona na kredytobiorców, pośrednio (na pewno) czy bezpośrednio (w zależności od umowy)?
- Pismo KNF z 27 lipca 20130 – wątpliwości
- Rządowy projekt ustawy: „*fundusz zostanie dobrze przyjęty przez przedsiębiorców, ponieważ zwiększy stabilność sektora*”

W związku z odwołanym w ostatnim czasie przypadkami nakładania przez niektóre banki - na klientów będących posiadaczami - obowiązków zapłaty prowizji z tytułu pokrycia obowiązkowej opłaty rocznej wnoszonej przez banki do Funduszu Finansowy Ochrony i Stabilności, informuję, iż wyrażam praktyka banki zastrzeżenia Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Obowiązek wnoszenia rocznej opłaty na rzecz BFG przez podmioty objęte systemem gwarantowania przewidziany art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarantującym (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 711 z późn. zm.) zgodnie z którym podmioty objęte systemem gwarantowania wnoszą na rzecz Funduszu obowiązkowe opłaty roczne w wysokości iloczynu stawki oprocentowanej 0,2% i podstawy naliczenia opłaty rocznej, o której mowa w art. 14. Podstawa naliczenia opłaty rocznej jest przy tym określona w art. 14 tego artykułu jako iloczyn odpowiednio 12,5-krotności sumy wymagalnych kapitałowych z tytułu potencjalnych restrykcji ryzyka oraz wymagalnych kapitałowych z tytułu potencjalnego zmniejszenia i naruszenia innych norm określonych w ustawie - Prawo bankowe, obliczone przez bank według zasad określonych na podstawie przepisów tej ustawy. Zaczynając w tym przepisy nakładają obowiązek wnoszenia opłat na podmioty objęte systemem gwarantowania. Podmioty w przedmiotowej ustawie w art. 2 pkt 3 ustawy o BFG należy przez nie rozumieć banki krajowe w rozumieniu ustawy - Prawo bankowe, o ile nie są uczestnikami systemu gwarantowania środków pieniężnych albo system gwarantowania, w którym uczestniczą, lub zapewnienia gwarantowania środków pieniężnych co najmniej w zakresie i w wysokości określonych w ustawie o BFG.

Celem odwołania przez banki składek na Bankowy Fundusz Gwarantujący jest zapewnienie środków pieniężnych, z których udziałem jest ponoszący w przypadkach powstania niewypłacalności banków, przez co opłata ta jest także związana z ryzykiem podlegającym przez banki w ramach ich działalności. Składki wnoszone z obowiązkowych opłat wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania wykonywane są przede wszystkim na działalność pomocową dla banków realizowaną przez BFG w ramach zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy o BFG. Do tych zadań należy udzielanie pożyczek podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania w rozumieniu ustawy finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 19 i art.

00-950 Warszawa, Pl. Powstańców Warszawy 1, tel. (+48 22) 262 50 00, faks (+48 22) 262 51 11, www.knf.gov.pl

20 ustawy o BFG, w przypadku powstania niewypłacalności niewypłacalności banki na udzielenie akcji lub udziałów banków. W tym zakresie Fundusz może w szczególności udzielić podmiotom objętym systemem gwarantowania pożyczki, gwarancji lub poręczenia na warunkach korzystniejszych od opłatnie stosowanych przez banki.

Zastrzeżenia przez banki w umowach kredytowych klauzuli dotyczących obowiązków zapłaty przez klientów tytułem obowiązkowej opłaty rocznej wnoszonej przez bank na rzecz BFG nie powinno mieć miejsca. Rozwiązano także stanowi bowiem de facto przeniesienie obowiązku zapłaty na banków - na mocy przepisów ustawowego - na klientów. Dodatkowe podkreślić należy niezależność sposobu ustalania wysokości takiej opłaty na podstawie wartości udzielonych klientom kredytów, podczas gdy zasadniczym zadaniem BFG i celem, w jakim wnoszone są obowiązkowe opłaty na BFG, jest zapewnienie ochrony zgromadzonych w banku depozytów.

Mając powyższe na uwadze można stwierdzić, iż kredytobiorcy uięczając opłaty tytułem prowizji z tytułu pokrycia wnoszonej przez banki składek na BFG, przyczyniają się do zapewnienia ochrony depozytów depozytów danego banku.

Przepisy ustawy Prawo bankowe oraz przepisy prawa cywilnego dają szanse umowy możliwość swobodnego kształtowania jej postanowień w zakresie pobieranych przez bank opłat i prowizji, niemniej jednak praktyka nakładania na klientów obowiązków zapłaty prowizji z tytułu pokrycia obowiązkowej opłaty rocznej wnoszonej przez banki na BFG, należy uznać za niesłuszną.

Należy wskazać, iż banki dysponują szczególnym statusem instytucji zaufania publicznego, co obciąża je do zachowania najwyższej staranności w przestrzeganiu obowiązkowych przepisów prawa i zasad dobrej praktyki bankowej. Zaufanie do banków praktyka nie ma prawidłowe funkcjonowanie systemu bankowego, jego bezpieczeństwa i stabilność, a także zapewnienie ochrony interesów Klientów banków. Zgodnie z zasadami dobrej praktyki bankowej, w stosunkach z Klientami banki postępują z uwzględnieniem szczególnego zaufania, jakim są darzone, oraz wyszkolił wymagać co do rzetelności, unikając swayskich swoich klientów z należytą starannością.

Przedstawiając powyższe Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oczekuje uwzględnienia przez banki powyższego stanowiska w prowadzonej działalności.

ŁĄCZY SIĘ: DOKUMENTY
Załącznik: Pismo Nadzoru Finansowego
Data: 2013.08.02
Krzysztof Ruch

Do wiadomości:
Bankowy Fundusz Gwarantujący

Zmiany do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe

■ Art. 95

- 1 – *„Księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.*
- 1a – *Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych tym przepisem w postępowaniu cywilnym.”*

■ Wyrównanie pozycji stron w procesie

■ Postępowanie w sprawie wpisu hipoteki jest postępowaniem cywilnym

Regulation on benchmarks

- Propozycja regulacji po utracie zaufania manipulacja stopą LIBOR, EURIBOR i TIBOR
- Benchmarki: stopy, kursy, ceny i indeksy
- Regulacja na poziomie europejskim - rozporządzenie
- Podmioty określające benchmarki mają być przedmiotem regulacji i nadzoru
- Zakaz użycia nieregulowanych benchmarków przez podmioty regulowane
- Przepisy będą regulować konflikt interesów

Regulation on benchmarks

- Odpowiednie zarządzanie i kontrola nad procedurą ustalania benchmarków
- Przejrzysta metodologia i procedura (użycie danych transakcyjnych, gdzie tylko możliwe)
- Przydatność benchmarków dla transakcji detalicznych (informacja dla konsumenta)
- Nadzór wykonywany przez krajowe organy nadzoru, z koordynacją European Securities and Markets Authority
- „*Critical benchmark*” – używany przez instrumenty o wartości co najmniej 500 miliardów - nadzorowany przez kolegium organów nadzoru

Baza danych ksiąg wieczystych obecnie

 MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
IUSTITIA EST CONSTANS ET PERPETUA VOLUNTAS IUS SUUM CUIQUE TRIBUENDI

Podsystem Dostępu do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych

W celu odszukania księgi wieczystej należy wpisać:

✓ Numer księgi wieczystej

/ /

✓ Kod zabezpieczający z obrazka

Komunikat administratora

Upzejmie informujemy, że w dniu 30 września 2013 r. w godzinach 14:30 - 16:30 mogą wystąpić przerwy w dostępie do Przeglądarki Ksiąg Wieczystych. Za utrudnienia przepraszamy.

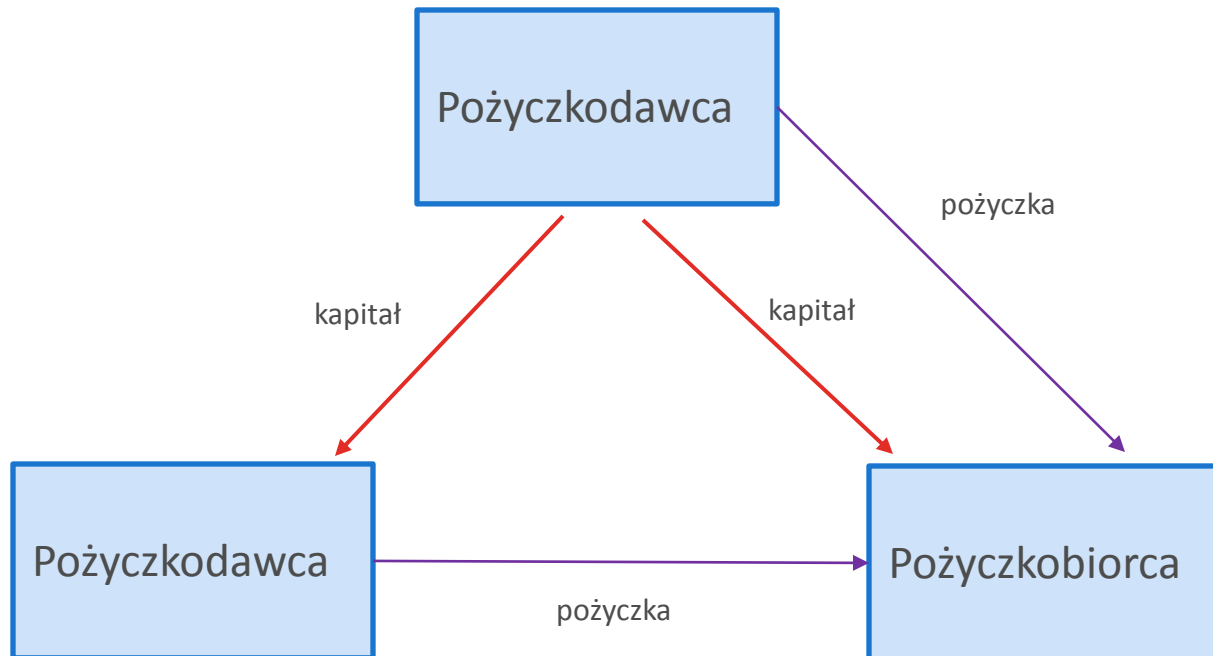
Zmiany do ustawy o księgach wieczystych i hipotece

- Zmiany do przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece powinny ułatwić uzyskiwanie kredytu zabezpieczonego na nieruchomościach:
  - Nowy dokument wydawany przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych – wyciąg z księgi wieczystej
  - Możliwość złożenia, poprzez Internet, wniosku o wydanie odpisu księgi wieczystej, wyciągu z księgi wieczystej i zaświadczenia o zamknięciu księgi wieczystej;
  - Możliwość wydrukowania z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych odpisów i wyciągów z ksiąg wieczystych i zaświadczeń, które będą miały moc dokumentów wydawanych przez sąd;
  - Umożliwienie wyszukiwania według danego kryterium wyszukiwania (np. adres) – ale tylko sądom, prokuraturze, UKS, organom podatkowym oraz komornikom
- Nowe przepisy wchodzi w życie 1 grudnia 2013

Niedostateczna kapitalizacja – ograniczenie zaliczania odsetek w koszty podatkowe – stan obecny

1. Regulacją objęte spółki kapitałowe.
2. Pożyczki od bezpośredniego udziałowca/akcjonariusza i spółki mającej tego samego bezpośredniego udziałowca/akcjonariusza („spółka siostra”).
3. Minimum 25% udział pożyczkodawcy w kapitale zakładowym pożyczkobiorcy lub ten sam udziałowiec/akcjonariusz posiadający minimum 25% udział w kapitale zakładowym pożyczkodawcy i pożyczkobiorcy.
4. 25% udział określany według praw głosu.
5. Stosunek długu do kapitału 3:1.
6. Określenie kwoty długu: zadłużenie wobec bezpośrednich udziałowców, bezpośrednich udziałowców tych udziałowców oraz spółek sióstr będących pożyczkodawcami.
7. Pożyczka rozumiana szeroko, w tym papiery wartościowe o charakterze dłużnym, depozyt nieprawidłowy, lokata.
8. Określenie kwoty kapitału: zarejestrowany kapitał zakładowy, bez uwzględniania tej jego części, która nie została na ten kapitał faktycznie przekazana, pochodzi z konwersji pożyczek od udziałowca/akcjonariusza na kapitał, lub została pokryta wartościami niematerialnymi i prawnymi, od których nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych.
9. Nie stanowią kosztu odsetki od tej części pożyczki, która przekracza w/w stosunek długu do kapitału.
10. Wartość zadłużenia liczona na dzień zapłaty odsetek.

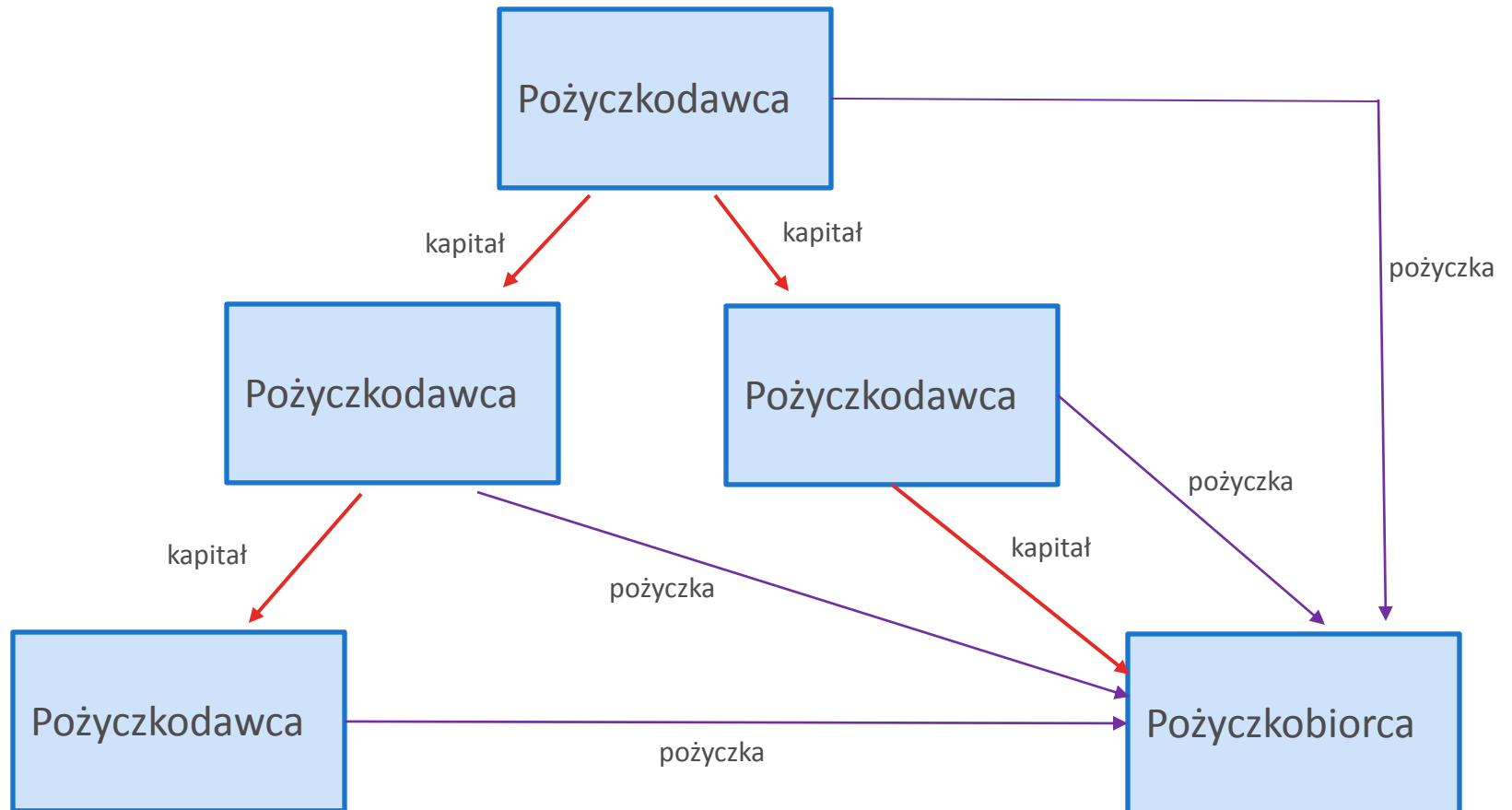
Niedostateczna kapitalizacja – stan obecny

Niedostateczna kapitalizacja – ograniczenie zaliczania odsetek w koszty podatkowe – stan na 1 stycznia 2014 (?)

1. Regulacją objęte spółki kapitałowe oraz **spółki komandytowe i komandytowo-akcyjne**.
2. Pożyczki od bezpośredniego **lub pośredniego** udziałowca/akcjonariusza i od spółki mającej tego samego bezpośredniego **lub pośredniego** udziałowca/akcjonariusza („spółka siostra”).
3. Minimum 25% udział pożyczkodawcy w kapitale **własnym** pożyczkobiorcy lub ten sam udziałowiec/akcjonariusz posiadający minimum 25% udział w kapitale **własnym** pożyczkodawcy i pożyczkobiorcy.
4. 25% udział określany według praw głosu; **w przypadku komplementariuszy brak minimalnego progu procentowego**.
5. Stosunek długu do kapitału **1:1**.
6. Określenie kwoty długu: zadłużenie wobec bezpośrednich **i pośrednich** udziałowców oraz spółek sióstr będących pożyczkodawcami.
7. Pożyczka rozumiana szeroko, w tym **kredyt, emisja** papierów wartościowych o charakterze dłużnym, depozyt nieprawidłowy, lokata (**bez pochodnych instrumentów finansowych**).
8. Określenie kwoty kapitału: zarejestrowany kapitał zakładowy, bez uwzględnienia tej jego części, która nie została na ten kapitał faktycznie przekazana, pochodzi z konwersji pożyczek od udziałowca/akcjonariusza na kapitał, lub została pokryta wartościami niematerialnymi i prawnymi, od których nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych **oraz bez uwzględnienia kapitałów z aktualizacji wyceny oraz kapitału własnego pochodzącego z otrzymanych pożyczek podporządkowanych**.
9. Nie stanowią kosztu jedynie odsetki od tej części pożyczki, która przekracza w/w stosunek długu do kapitału.
10. Wartość zadłużenia **i kapitału** liczona na **ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc zapłaty odsetek**.
11. **Wartość zadłużenia obniża się o wartość pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym**.

Niedostateczna kapitalizacja – stan na 1 stycznia 2014 r.

Zaliczanie odsetek w koszty podatkowe – alternatywa stan na 1 stycznia 2014 r. (?)

1. Zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów, bez względu na status pożyczkodawcy, mogą podlegać odsetki od pożyczek w wysokości nieprzekraczającej iloczynu:
  - stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego obowiązującej w ostatnim dniu roku poprzedzającego rok podatkowy powiększonej o 1,25 punktów procentowych; i
  - wartości podatkowej aktywów w rozumieniu przepisów o rachunkowości, według stanu na ostatni dzień danego roku podatkowego, w tym ujętych zgodnie z wartością nominalną kwot udzielonych pożyczek, z wyjątkiem wartości niematerialnych i prawnych.
2. Wartość odsetek podlegających zaliczeniu w koszty nie może przekroczyć w danym roku podatkowym 50% zysku operacyjnego.
3. Nie stosuje się do m.in.:
  - banków, instytucji kredytowych;
  - instytucji finansowych zajmujących się niemal wyłącznie leasingiem lub obrotem wierzytelnościami.

Regulacje implementujące Interest&Royalties Directive – zwolnienie z podatku u źródła

1. Dotyczy spółek kapitałowych (nie będzie miał zastosowania do spółek komandytowych i komandytowo-akcyjnych).
2. Pożyczka pomiędzy spółkami z Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
3. Co najmniej 25% bezpośredni udział pożyczkodawcy w kapitale pożyczkobiorcy, lub odwrotnie.
4. Co najmniej 2-letni okres posiadania udziałów.
5. Wymóg uprawnionego właściciela odsetek.

Inne zmiany

- Spółki komandytowe i komandytowo-akcyjne podatnikami podatku dochodowego;
- Nowa umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania z USA;
- Zmiana umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z Luksemburgiem

Grzegorz Namiotkiewicz

T: +48 22 429 9408

E: grzegorz.namiotkiewicz@cliffordchance.com

Tomasz Szymura

T: +48 22 429 9429

E: tomasz.szymura@cliffordchance.com

C L I F F O R D
C H A N C E

www.cliffordchance.com

Norway House, ul. Lwowska 19, 00-660 Warsaw, Poland

© Clifford Chance 2013

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i wspólnicy spółka komandytowa